

(ร่าง) แฉลงข่าว

ขบวนการแพทย์ชนบทไทยได้รับรางวัลแมกไซไซ

การเดินทัพทางไกล (๕๐ ปี) เพื่อคนจน

จากชุมชนสู่นโยบาย

A Long March for the Poor from Community to Policy

เหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ เหมือนการระเบิดตูมใหญ่ (Big Bang) แห่งจิตสำนึกของคนหนุ่มสาวเพื่อคนจนและความยุติธรรม ความร้อนแรงของจิตสำนึกใหม่นี้ได้กลายเป็นรูปธรรมหลายอย่าง อย่างหนึ่งคือ ขบวนการแพทย์ชนบท คือ แพทย์จบใหม่ออกไปทำงานในชนบทเพื่อรับใช้คนจน รุ่งแล้วรุ่งเล่า จนก่อตัวเป็นขบวนการแพทย์ชนบท สืบเนื่องต่อมายาวนาน แม้จิตสำนึกนี้ได้หายไปแล้ว ในอุดมศึกษา

การทำงานในชุมชนทำให้แพทย์ชนบทเข้าใจระบบและการจัดการ และรู้ความจริงของแผ่นดินไทย

คนไทยไม่รู้ความจริงของแผ่นดินไทย คือปัญหาใหญ่ของประเทศ ถ้าไม่รู้ความจริงก็ทำไม่ถูกต้อง ประเทศไทยจึงตกอยู่ในวิกฤตเรื้อรัง

เมื่อแพทย์ชนบทเข้ามาทำงานในส่วนกลางจึงสามารถขับเคลื่อนนโยบายได้ ในขณะที่แพทย์เฉพาะทางมีความเป็นเลิศทางวิชาการแต่ไม่เข้าใจระบบและการจัดการ จึงไม่สามารถขับเคลื่อนนโยบาย

เราจึงใช้คำว่า From Community to Policy หรือ **จากชนบทสู่นโยบาย** หมายถึงแพทย์ชนบทซึ่งผ่านการทำงานชุมชนมาก่อนแล้วมาขับเคลื่อนนโยบาย

นโยบายเป็นปัญญาสูงสุดของชาติและมีผลใหญ่

เช่น เมื่อมีนโยบายหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ที่มี **สปสช.** เป็นผู้จัดการ คนจนทั้งประเทศได้รับประโยชน์มหาศาล

ประเทศไทยมีการปฏิรูประบบสุขภาพ (Health System Reform) ทำให้ประเทศไทยมีระบบสุขภาพที่ดี มีชื่อเสียงขจรไปทั่วโลก โดยที่ประเทศไทยไม่ใช่ประเทศที่ร่ำรวย แต่สามารถทำสิ่งที่ประเทศที่ร่ำรวยที่สุดยังทำไม่ได้

กระบวนการปฏิรูประบบสุขภาพ ได้สร้างองค์กรที่เป็นอิสระขึ้นมาช่วยกระทรวงสาธารณสุข ถึง ๗ องค์กร ที่เรียกว่าองค์กรตระกูล ส. คือ

- ๑. สวรส. = สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข
- ๒. สปสช. = สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
- ๓. สสส. = สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
- ๔. สช. = สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
- ๕. สรพ. = สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล
- ๖. สพฉ. = สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ
- ๗. มสช. = มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

เมื่อร่วมกับ สช. = กระทรวงสาธารณสุข จะเป็น องค์กร ส. ทั้ง ๘ เป็นพลังมหาศาล ที่จะขับเคลื่อนเรื่องดี ๆ ต่อไปอีกได้

ไม่มีกระทรวงหรือองค์กรใดเลยที่มีพลังร่วมถึงขนาดนี้

การที่ขบวนการแพทย์ชนบทไทยได้รับรางวัลแมกไซไซในคราวนี้ จึงเป็นโอกาสที่คนไทยและประเทศไทยควรจะต้องจัดงานเฉลิมฉลองเป็นการใหญ่ เพื่อกระตุ้นคนไทยทุกภาคส่วน และชาวโลกได้เรียนรู้ว่า การทำเรื่องดี ๆ ให้ประชาชนทั้งประเทศมีวิธีการอย่างไร

จึงขอเรียนมาเพื่อทราบโดยทั่วกัน

ศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี

ผู้ได้รับรางวัลแมกไซไซปี ๒๕๒๔

ที่ปรึกษาากิตติมศักดิ์มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

๒ กันยายน ๒๕๖๗